

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Secret de Barcelona, 15 — València 2.ª 252

ANY III

Mataró dimarts 15 febrer 1938

NUM. 488

NUMERO SOLT: 15 CTS
SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PEsETES MES

¿Cap a una intel·ligència entre U. G. T. i C. N. T.?

Mentre fem vots perquè sigui una realitat, no podem estar-nos de repetir els nostres dubtes.

Els jueus i la nostra guerra

Interessants declaracions d'una personalitat sefardita

Un problema d'interès excepcional els vincles del qual afecten pregonament Espanya és el problema palpitant dels jueus. Especialment dels jueus sefardites, perseguits brutalment pel feixisme. Per conèixer aquest problema tan interessant en els seus diversos aspectes, un redactor de Febus s'ha entrevistat a la capital catalana amb un dels sefardites més destacats, l'obra dels quals en benefici de l'Espanya treballadora és àmpliament generosa i desinteressada. Per la voluntat del nostre entrevistat callarem el seu nom, ja que si en qualsevol publicitat suposaria per als facciosos motiu de represàlia contra els seus familiars, que es troben a les ciutats del nord d'Àfrica dominades pel terror germano italià. A les nostres preguntes ha respost així:

—Digueu-me: com veieu la lluita entre els jueus i els feixistes?

—La lluita actual que es desenvolupa al món contra nosaltres, no la veig solament com a jueu sefardita, sinó també com a antifeixista. Per a mi, naturalment, els procediments del feixisme no són nous. El feixisme els ha emprat sempre contra tots els pobles honorats i especialment contra els treballadors, jueus i no jueus. A vós, però, us interessa, pel que veig, la meua opinió des del punt de vista que podríem anomenar «racial», i a aquest respecte he de dir-vos que nosaltres hem sofert com a semites moltes vexacions. I la cosa curiosa és que dels mateixos que, vulgues que no, són també fills de Sem. De llunyanes edats ençà de la història sagrada el poble jueu ha estat víctima de manelges econòmics i religiosos. Poiser per enveja, potser pel nostre esforç a mantenir-nos units a través de tots els temps i de tots els continents.

—I actualment, ¿com veieu aquesta lluita?

—He de dir que s'està encruelint en aquests dies la persecució contra els jueus en els països feixistes. Perquè, com us deia abans, la lluita és veia entre nosaltres i els lírans que han pretès fer dels jueus uns homes sense relació amb la societat civilitzada.

—¿Quins països creieu que s'han destacat en aquesta hostilitat?

—A Alemanya, el mateix que a Itàlia i Polònia, i ara a Romania, els jueus són objecte d'aferrissades persecucions. Tenint en compte el caràcter fonamental de la lluita comprendrem clarament el motiu d'aquesta persecució. El feixisme maneja demagògicament la paraula «antisemitisme» perquè segons els «teòrics» del «racisme» reaccionari la raça semita és una raça menyspreable i inferior. Sense grans esforços, podem veure a través d'aquestes mateixes «teories», el complex d'inferioritat que inspira la persecució. I si tenim en compte que la raça jueva és la que a Alemanya ha produït homes com Einstein, autor de les grans teories de la intel·ligència humana, la cosa resta el suficientment aclarida.

Però nosaltres, sense voler, velem la qüestió des d'un altre punt de vista. El que planteja la nostra lluita actual contra els països totalitaris. No podem oblidar que per l'any 1492 els reis signaren un edicte d'expulsió dels jueus d'Espanya, o sigui: dels sefardites. El catolicisme creí pogué en Isabel i Ferran més que tota l'obra magnífica i ingent realitzada pels jueus espanyols d'aleshores. Els jueus foren els que prestaren a Isabel la Catòlica el diner perquè Colom—que també era jueu—pogué descobrir Amèrica. El ministre de Finances d'aleshores també era jueu, multitud

de savis, d'escriptors, de filòsofs i d'homes de ciència eren germans dels actuals sefardites que avui—en els països feixistes—sofren les rabioses escomeses de la persecució i de la barbàrie.

—¿On creieu que els jueus estan més al nostre costat?

—Als Balkans són nombrosíssims els jueus que estan al nostre costat. Podríem dir gairebé la totalitat. I la totalitat són uns quants milions als quals l'Espanya republicana ha de prestar l'atenció que mereixen. Això ho deia a Madrid el gran rabí de Romania, Sabetay D'Jaen, amb el qual vaig poder sostenir una conversació molt interessant a propòsit dels jueus de l'Orient Mediterrani.

En general el jueu, per ésser-ho, ja està al nostre costat. Però concretant més, us he de dir que els jueus de Turquia, Iugoslàvia, Rumania, Hongria i molts de Nord Amèrica treballen d'una manera eficaç en benefici de la nostra lluita contra Hitler i Mussolini. Aquest darrer adoptà una actitud fa temps davant la qüestió jueva del seu país que semblava ésser de benevolència. Però, darrerament, s'ha vist que Mussolini, com el dictador d'Alemanya, comença a usar dels mateixos mètodes bàrbars contra els semites.

—¿Quants jueus hi haurà escampats pel món?

—Disseminats n'hi haurà uns vint milions. És clar que cal tenir en compte que uns són «ezkonezzia» i altres «sefardites». Els sefardites solen trobar-se als Balkans i a Amèrica, on encara conserven llur llengua espanyola, tot i els cinc segles transcorreguts d'ençà de l'expulsió. Com a prova d'això, us citaré títols d'alguns periòdics que s'editen a Turquia amb caràcters hebraics però en llengua espanyola, com, per exemple «El Tiempo» i «El lucero de la paciencia». A les llars d'aquests jueus es parla encara l'idioma immortal de Cervantes. I és freqüent sentir a Estambul o a Bucarest, o a Nova York, homes que ens surten al pas amb aquestes expressions: «mercar», «daca», «formosa», «fierro», «viéixa», el sabor de les quals ens emplena el cor de pregonoses emocions. Però tornant a l'aspecte estadístic, jo us puc dir que a Anglaterra hi ha 50.000 sefardites; igual quantitat n'hi ha a Itàlia, Holanda i Amèrica del Nord; 12.000 a Grècia; 25.000 a Palestina i Argèlia; 5.000 a Espanya i 25.000 a Turquia. El nombre d'ells que empenen el castellà a casa seva—com a milla d'expressió—ascendeix a 650.000. Aquestes dades pertanyen a una estadística feta fa poc temps. Com comprendreu, les dades han sofert alguna alteració. Però en l'aspecte moral i sentimental les coses s'han exaltat amb les lluites i la llunyania.

—¿Quins homes podeu citar del món jueu el nom dels quals hagi emplenat tota una generació?

—Molts. Els coneixeu el mateix que

jo. Però podria citar vos un jutge de la Cort Suprema dels Estats Units, anomenat Cardoso—em refereixo solament als d'origen sefardita—; un virrei de la Índia, anomenat Isaac Rufus; un estadista francès, Henri Torres; un primer ministre anglès, lord Disraeli; un príncep de Turquia, duc Nasir de Naxos; un Gambetta; un Baruch Spinoza; un Maimònides; un Gabirol, un Halévy i molts d'altres que seria llarg d'enumerar.

—Dels homes que a Espanya s'han preocupat dels sefardites, ¿podeu dir alguna cosa?

—A Espanya hi ha hagut poca gent que es preocupés d'aquestes qüestions. Solament hi ha hagut uns quants homes benemèrits que han lluitat i fins sacrificat alguns de llurs interessos polítics i personals pel problema dels sefardites. Entre aquests homes hi ha el doctor Angel Puidó, les campanyes del qual són conegudes de tothom; Cansinos Asens, el doctor Yahuda, Ferran de los Rios, i altres que estan a la memòria de tothom.

—J de quin manera creieu que ens ajudaran els jueus fora d'Espanya?

—Els jueus ens ajuden de moltes maneres: Moralment, sentimentalment i materialment, han desencadenat una enorme campanya al nostre favor. Periòdics, opuscles, mitings, col·lectes, actes de totes menes que tendeixen tots a fer que els altres coneguin la veritable Espanya, tan poc coneguda en el món i tan calumniada per la reacció.

—Doncs, ¿vós creieu que es poden fer moltes coses a través dels jueus del món per ajudar Espanya?

—Naturalment! No sols es poden fer moltes coses, sinó que se n'han fetes moltes poques. Nosaltres podem realitzar pel món una enorme propaganda i ésser precisament els jueus els que s'encarregarien que fos eficaç allí on la seva influència—el mateix moral que econòmic—pugui exercir-se de manera decisiva.

Capó dels Invalides Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic la general que en el sortidg efectuat avui a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 14 de febrer del 1938, segons consta a l'acta; a poder d'aquesta Conselleria, el premi de viat-i-cine passatza ha correspost a:

Número 587

El número corresponent, presentat amb tres pessetes, són els següents:

087 187 287 387 487 687 787 887 987.

Mataró, 14 de febrer del 1938.

El Conseller d'Assistència Social, Josep Serra.

C.N.T. Sindicat de les Indústries Agrícoles Pesca i Alimentació A.I.T.

Per la present es convoca els associats i al públic en general per assistir a la Reunió General Ordinària que tindrà lloc el proper dimarts dia 15 dels corrents, a les 9 de la veilla, a la Sala Teatre de la Casa Confederal Av. Ferrer i Guardia, 26 i 28.

En finalitzar l'ordre del dia, el Secretari Intercompany C. Riera, donarà un informe

CONFERENCIA

Glosant els acords presos a València per la C. N. T., en relació al ram i al problema dels proveïments en el seu aspecte productiu i distributiu.

Ciudadans! Associats! Acudiu-hi

Per el Sindicat I. A. P. A.
La Junta Central

L'entrevista Hitler-Schuschnigg

Quan tota l'atenció de la premsa internacional es trobava concentrada al voltant de les manifestacions fetes a la Cambra dels Comuns per mister Edén sobre la situació dels vaixells britànics a la Mediterrània, i es marcaven novament les línies d'una pròxima conversa anglo italiana, apareix la conversa sostinguda pel «führer» i el Canceller austríac en la casa de camp del primer a Berchtesgaden.

El ritme ha canviat totalment i gira avui a l'enforn d'aquesta precipitada conversa, la qual alguns comentaristes de solvència, ja indiquen que va ésser suggerida per Mussolini.

La premsa de la U.R.S.S. que es troba quelcom separada de les qüestions d'Àustria, precisa que el manteniment de la independència d'Àustria és un dels factors essencials de la pau general.

Amb aquestes consideracions s'atribueix a interès internacional considerable l'entrevista de Berchtesgaden, més si es té en compte, que es produeix en un moment en que els esdeveniments d'Alemanya deixaven entreveure un desenvolupament de la pressió alemanya a l'Europa Central.

La premsa anglesa, a part que no comenta massa extensament aquest important fet, creu que amb tot, es pot posar de relleu la tendència general a situar-la dintre de l'òrbita de la reorganització recent de la Reichswerk i de la pròxima sessió del Reichstag, com si Hitler hagués volgut variar l'atenció dels problemes interiors alemanys i reforçar la posició amb un èxit en l'aspecte de les relacions entre Viena i Berlín.

X.

Confiteria BARBOSA

Mataró — Telèfon 212

per evitar molèsties a la seva clientela fa avinent que per manca de productes per la seva elaboració l'horari de venda serà solament de 11 a 1 del matí, restant tanca tot el dia diumenge i dilluns.

Informació local

DIETARI

«—Va aquesta panera de sípies. Per duros i mitjos. Cinquanta, quaranta nou i mig, quaranta vuit...»

Fins que ressona la veu compradora.

«—Meva.»

Això cada dia que la mat no és avalotada, sense perdre el costum ni el tipisme, tan racialment mataroní, que té el «rotllo».

***

El peix, ara més que mai, fa goig. I fiesc, encara més.

La llagosta—am del paladar ben peixat—, es remena i demostra als badoos la seva vitalitat.

Els pops—enllescats de tinta—, són els escrivents de la mar. Bons escrivents, pei a l'olioli.

La panera de sardines, talment sembla un cabaç de balonetes, lluent i a punt de prova.

Calamaç, sípies, llampants rogers, la democràtica «espardenya», una mica de marisc i el «xanguet» escaransit, són pregonats amb el seu preu respectiu que s'eleva... i s'eleva...

Fa tant de goig el peix!

Bé val la pena pagar-lo una mica.

Un gust val un disgust.
El gust del paladar, és disgust de la butxaca.

***
—El peix és menjat de rics.
—¿Encara en queden de rics?
—Sí! I els que han nascut de nou.
—No pot ésser...
—Doncs pregunta què val una jerca de saidina.
—La saidina la menjaven els pobres.
—Ara la mengen els pobres que són rics.
—¿I el «xanguet»? ¿Qui menja el «xanguet»?
Només ha valgut set pessetes la teixa, alguna vegada.

***
Quin bell present ens fa la nostra mai Mediterrània!
El millor queviure que es pugui tastar en aquest temps de guerra.
El peix té l'escata i la carn més magnífica que mai.
Però és menjat de ric!
Les butxaques no hi arriben!
Ah! Si Déu vingués i fes el miracle dels pans i els peixos...
Quin tiberi ens fariam!—Ll.

MORALES PAREJA — XERRES
Demaneu sempre:
CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA Morales Pareja
CONYAC JULIO CESAR

Dipositar: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per fer un present de bon gust.

NOTA DE LA CONSELLERIA DE ASSISTENCIA SOCIAL. — Aquesta Conselleria fa constar amb satisfacció el seu agraïment a la senyora A. C. de A. pel generós donatiu de 238'95 pessetes en favor del Casal dels Vells.

D'una manera pública ens plau de fer-ho constar per a coneixement de l'interessada i perquè, si hi cap, serveixi d'estímul i exemple a tots en favor de les Cases d'Assistència que l'Ajuntament sosté a la nostra Ciutat.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana.
MORALES PAREJA
Dipositar: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

—ES COMPREN GLANS.— Raó: Sant Joaquim, 55.

DE CORREUS.— Relació dels objectes delegats en aquesta Carteria, per no donar-se raó dels seus destinataris:

Emili Llobet, carrer de la Mutuallitat, 13, procedent de la 58 Brigada Mixta.

Narcís Ruff, retornada de Sarriena.
Teresa Bertran, procedent del Front de l'Est.

Maria Pineda, carrer de Carles Marx, 8, procedent de la 25 Brigada Mixta.

Carme Cudinach, carrer d'Argenton, 58, procedent de la 26 Brigada Mixta.

Esteve Camacho, retornada de la 130 Brigada Mixta.

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILURENS
postre matoroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

Informació del dia

Barcelona

4 tarda

Comunicats oficials d'anit

Sense novetats d'interès a tots els fronts.

El cap de l'Agrupació de la «D. E. C. A.» a l'Exèrcit de Llevant comunica que el dia 12 la bateria número 18 va fer foc contra dos caces alemanys, marca «Meisserschmidt», i aconseguí abatre un d'ells, que caigué als voltants de Vivell del Ríu.

Notes de la Generalitat

El President Companys ha passat tot el matí treballant al despatx de la Presidència.

Ahír a Governació celebraren una entrevista els consellers de Justícia, Obres Públiques i Governació.

Avui el conseller Sbert ha rebut entre altres visites representants dels Ajuntaments de Vic, Manlleu, Montesquiu i Badalona.—Fabra.

Les protestes pels bombardeigs de Barcelona

L'Alcalde de Barcelona, Hilari Salvador, ha rebut del Centre d'Esquerra Republicana de Gràcia una enèrgica protesta pels bombardeigs que l'aviació facciosa ha fet víctima la població civil de Barcelona.—Fabra.

Reunió de la Diputació Permanent.—Pròrroga de l'Estat d'alarma

Aquest matí, al Parlament i sota la presidència del seu vice-President, González Peña, s'ha reunit la Diputació Permanent de les Corts. Hi han assistit, entre altres, els diputats Santaló, Alvarez del Bayo i Prat.

S'ha acordat prorrogar l'estat d'alarma i s'han despatxat alguns assumptes de tràmit.—Fabra.

LA CONTRACTACIÓ IMMOBILIARIA pot realitzar-se en certes condicions i prèvia autorització competent.

PROPIETARIS: Si us interessa operar sobre les vostres finques, consulteu a

ANTONI POLS
Isern, 54 primer Telèfon 321

Generalitat de Catalunya

DEPARTAMENT DE FINANCES

Seivell Tècnic del Crèdit
i de l'Estatut

Nou règim en els comptes corrents bancaris

Havent observat un desenvolupament normal en les concessions que la mortorja decretada pel Govern de la Generalitat atorga als dipositaris de fons als establiments bancaris i vista a l'ensem la normalització de la nostra vida econòmica que, a mida que el temps avança és més palesa, sense descuidar, però, les sancions vigents per a la infracció de les normes sobre l'ajorsament, el Consell Superior del Crèdit i de la Banca en la sessió celebrada el dia vuit de desembre d'enguany, va proposar a l'Honorable Conseller de Finances de la Generalitat de Catalunya, i aquest acordà que, a partir del dia 20 del corrent mes, els establiments bancaris observin, en matèria de disposició de fons dipositats en compte corrent, aquestes normes.

Les empreses industrials i comercials podran disposar lliurement dels fons que tinguin dipositats als establiments bancaris, únicament amb la declaració al dors del document que llurin, de la destinació que es doni al seu import.

Aquesta declaració deurà ajustar-se al següent text i anar escrita i signada al dors dels talons de compte corrent de totes classes:

«Declarem sota la nostra responsabilitat que l'import d'aquest taló va destinat al pagament de..... (jornals, lloguers, fluid elèctric, etc.) que són atencions normals i pròpies del negoci.

Data i signatura.»

Tot el que caldrà que sigui tingut en compte a partir de la data indicada.

Barcelona, 14 desembre del 1937.

El Cap del Seivell Tècnic del Crèdit i de l'Estatut

BIGAS

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial
Banc Urquijo Català - Majó Germans - Caixa d'Estalvis de Mataró

Clinica per a Malalties de la **Pell i Sang** Tractament del Dr. VISA-Dr. Llinàs
Tractament ràpid i no operatori de les almorrazes (morenes)

Curació de les «úlcères (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i diumenges, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sta. Teresa), 50 — MATARÓ

La Setmana de l'Infant serà una cosa memorable a la qual us sabria greu de no haver contribuït.

Cuiteu a fer la vostra aportació a la Conselleria de Cultura.

Estranger

4 tarda

La U.R.S.S. i les potències capitalistes

MOSCOL.—El propagandista Ivan Ivanoff, que darrerament havia estat desautoritzat per alguns personatges de la U.R.S.S. i fins acusat de trotskisme, dirigí una llettra a Stalin en la qual li demanava fixés la seva actitud referent a alguns dels punts que havien motivat la seva desautorització.

Stalin en la resposta després d'a provar la conducta d'Ivanoff, feu interessants consideracions sobre la política interior de Rússia i les seves relacions amb les potències burgeses.

Segons Stalin dels dos objectes principals de la Revolució Russa, el primer l'aniquilament de la burgesia russa, que ha estat plenament aconseguit i el segon que és assegurar la independència de la URSS, impossibilitant tot atac de les potències burgeses, objecte aquest últim que no s'ha pogut aconseguir fins ara.

Stalin, continua, que els que no creuen possible l'agressió de les potències burgeses són uns il·lusos. La URSS ha de veïllar per augmentar la potència de l'exèrcit, de la marina i de l'aviació soviètiques.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALES PAREJA — XERRES

Dipositar: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Pel cas d'una possible agressió, Rússia ha de valorar l'ajut que podria prestar-li el proletariat mundial en cas de produir-se l'agressió.—Fabra.

L'economia dels EE. UU.

WASHINGTON.—El senat ha aprovat per 56 vots contra 31 una llei establiment el control de les plantacions de coló, blat, morenc i tabac.—Fabra.

En ajut de Papani

MOSCOL.—El trenca gels «Marman» ha arribat als 71° 22 minuts de latitud i 19° 49' minuts de longitud, trobant-se ja a poca distància del banc de gel on es troba l'explorador Papani.—Fabra.

La política exterior del Govern francès

PARIS.—En el Consell de Ministres celebrat pel Govern francès, el Ministre d'Afers estrangers ha exposat als seus companys les darreres incidències internacionals; principalment la situació a l'Extrem Orient i les negociacions que es porten a terme a Barcelona i Salamanca per acabar amb els bombardeigs de les ciutats que deuen considerar-se obertes.—Fabra.

BOTELLES

buides, neies, es paguen les de
XAROP - COGNAC - ANIS - ESTOMACAL
0'50 0'75 1'00 (litre)
a Rafael Casanova, 11 (Magaizem)

Biblioteques Públiques

De la Societat IRIS (Melcior de Palau, 25): Oberta els dies feiners del dilluns al divendres, de 8 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 6 a 8 del vespre.

De la Societat ATENEU (Melcior de Palau, 3): Horari: Dimarts i dijous, de dos quarts de 7 a 8 del vespre; dissabtes, de 4 a 7 tarda; diumenges, de 11 a 1 matí i de 4 a 7 tarda.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Plaça de la Llibertat): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de 11 a 1 del matí i de dos quarts de 6 a dos quarts de 9 del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

De la SOCIETAT MODERNA FRATERNITAT (Ciudadans, 22 i Cuba, 47): Oberta de dilluns a divendres, de 8 a 10 del vespre, i els dissabtes de 4 a 6 de la tarda.

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ